

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи домедичної допомоги»

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладач – Венгер Ігор Васильович, доцент кафедри психології, педагогіки та філософії

Галузь знань	Усі					
Шифр та назва спеціальності	Усі					
Назва освітньо-професійної програми	Усі					
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	5-8 семестр	120 год, 4 кредитів ЄКТС	32	32	56	Диференційований залік
Заочна	5-8 семестр		10	10	100	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни	<p>Дисципліна формує у здобувачів вищої освіти систему знань, умінь та практичних навичок щодо надання невідкладної допомоги людині у станах, що загрожують її життю та здоров'ю.</p> <p>Опанування дисципліни забезпечує формування здатності швидко та адекватно реагувати в екстремальних ситуаціях, розвиває навички критичного мислення та відповідального ставлення до безпеки людського життя. Отримані компетенції є універсальними та необхідними для забезпечення безпеки життєдіяльності як у повсякденних умовах, так і під час професійної діяльності в різних сферах суспільного життя.</p> <p>Зміст дисципліни базується на принципах доказової медицини та актуальних нормативно-правових актах України, що регламентують порядок надання домедичної допомоги особами, які не мають медичної освіти.</p>
Мета і завдання дисципліни	<p>Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи теоретичних знань і практичних навичок щодо надання своєчасної та ефективної домедичної допомоги постраждалим унаслідок нещасних випадків, катастроф, воєнних дій або раптових критичних станів організму.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є: вивчення правових та етичних аспектів надання домедичної допомоги в Україні; засвоєння алгоритмів оцінки стану постраждалого та визначення пріоритетності надання допомоги; ознайомлення з анатоμο-фізіологічними особливостями організму людини, що є критичними для виживання у невідкладних станах; оволодіння методами забезпечення власної безпеки та безпеки оточуючих на місці події; відпрацювання навичок зупинки зовнішніх кровотеч із використанням табельних та підручних засобів; освоєння техніки проведення базової серцево-легеневої реанімації (СЛР); набуття навичок надання допомоги при травмах, опіках, обмороженнях, отруєннях та типових гострих захворюваннях; формування психологічної готовності до дій в екстремальних умовах та подолання стресових бар'єрів; розвиток навичок комунікації з постраждалими та взаємодії з диспетчерами екстрених служб.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Здатність діяти в екстремальних ситуаціях, вміння зберігати самоконтроль та приймати швидкі рішення в умовах дефіциту часу.</p> <p>Здатність до критичного мислення, аналіз обставин події та вибір оптимального алгоритму дій.</p> <p>Навичка безпечної поведінки, усвідомлення юридичних меж та етичних норм при наданні допомоги немедичним персоналом.</p> <p>Професійна відповідальність, готовність до виконання обов'язку щодо збереження життя людини в межах компетенції цивільної особи.</p> <p>Навичка надання екстреної допомоги, технічне володіння інструментарієм та протоколами підтримки життєдіяльності організму.</p>

Результати навчання	<p>Здатність ідентифікувати небезпеку та оцінювати стан навколишнього середовища для гарантування власної безпеки, безпеки постраждалих і оточуючих.</p> <p>Вміння розпізнавати ознаки критичних станів (масивна кровотеча, порушення прохідності дихальних шляхів, зупинка кровообігу) та класифікувати пріоритетність надання допомоги.</p> <p>Володіння технікою маніпуляцій щодо зупинки кровотеч (накладання турнікетів, тиснучих пов'язок) та проведення базової серцево-легеневої реанімації згідно з актуальними протоколами.</p> <p>Здатність чітко комунікувати з диспетчерами екстрених служб, надаючи структуровану інформацію про подію, та здійснювати психологічну підтримку постраждалих.</p> <p>Вміння використовувати засоби аптечки (індивідуальної, автомобільної, колективної) та адаптувати підручні засоби для надання домедичної допомоги.</p>
Навички Soft skills	<p><i>Комунікативні навички:</i> чітка взаємодія з екстреними службами (передача критичних даних); надання першої психологічної допомоги постраждалим (заспокоєння, деескалація паніки); ефективне інструктування випадкових свідків та координація їхніх дій.</p> <p><i>Лідерські компетенції:</i> прийняття відповідальних рішень в умовах дефіциту часу; ситуативне лідерство на місці події (розподіл ролей); конструктивна співпраця з професійними рятувальниками та управління конфліктами в зоні інциденту.</p> <p><i>Селф-менеджмент і вольові компетенції:</i> стресостійкість при роботі з травмами; пріоритезація завдань за алгоритмами допомоги; вольова готовність до активних дій у критичних станах; відповідальність за дотримання правових та етичних норм.</p> <p><i>Інтелектуальні навички:</i> критичне мислення для швидкої діагностики станів; системний аналіз ризиків на місці події; креативність у використанні підручних засобів; адаптивність до мінливих обставин та стану постраждалого.</p>
Методи навчання	<p>Освоєння курсу реалізується шляхом поєднання теоретичної підготовки та інтенсивного практичного тренінгу. Теоретична частина проводиться у форматі лекцій-візуалізацій (із використанням мультимедійних презентацій, навчальних відео та розбору реальних відеореєстрацій подій). Практична частина передбачає роботу в малих групах, розбір ситуаційних кейсів та обов'язкове відпрацювання маніпуляцій (накладання турнікетів, проведення СЛР, тампонада ран) на спеціалізованих тренажерах-манекенах. Освітній процес забезпечується фаховими посібниками, алгоритмами-пам'ятками, відповідним технічним оснащенням (медичні симулятори, тренувальні дефібрилятори, аптечки та витратні матеріали для імітації травм).</p>
Матеріально-технічні ресурси	<p>Ноутбук.</p> <p>Мультимедійний проектор.</p> <p>Доступ до глобальної мережі Internet.</p>

Хмарні технології підтримки освітнього процесу:
Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять).
Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до окремого графіка

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. Алгоритми домедичної допомоги при травмах та критичних кровотечах	Тема 1. Організаційно-правові аспекти та загальний алгоритм дій Правове поле надання домедичної допомоги в Україні. Поняття «золотої години» та ланцюга виживання. Алгоритм оцінки місця події та правила власної безпеки. Правила виклику екстреної медичної допомоги: пріоритети передачі інформації. Психологічна допомога потерпілому та робота зі свідками. Склад та призначення цивільної та військової аптечок.
	Тема 2. Домедична допомога при масивних кровотечах Види кровотеч та методи їх швидкого розпізнавання (критерії масивності). Алгоритм прямого тиску на рану та використання тиснучих пов'язок. Застосування турнікетів (CAT, SICN): правила накладання, помилки та документування часу. Основи тампонади ран та використання гемостатичних засобів. Допомога при внутрішніх кровотечах та ознаки геморагічного шоку. Особливості накладання пов'язок при кровотечах у «вузлових» зонах (шия, пахви, пах).
	Тема 3. Пошкодження опорно-рухового апарату та травми різних ділянок тіла.** Класифікація переломів, вивихів та розтягнень: ознаки та небезпеки. Методи іммобілізації кінцівок подручними та табельними засобами (шини). Особливості допомоги при травмах голови та підозрі на пошкодження хребта. Проникаючі поранення грудної клітки (пневмоторакс) та черевної порожнини. Транспортування постраждалих та техніка перекладання. Допомога при травматичній ампутації: збереження ампутованого сегмента.
Змістовий модуль 2. Базова підтримка життя та домедична допомога при гострих станах	Тема 4. Базова підтримка життя Діагностика зупинки дихання та кровообігу: алгоритм ABC/СAB. Техніка проведення непрямого масажу серця: глибина, темп та положення рук. Методи забезпечення прохідності дихальних шляхів та штучна вентиляція легень. Використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора (АЗД): алгоритм та техніка безпеки. Особливості СЛР у дітей та немовлят. Поняття про стабільне бокове положення та моніторинг постраждалого
	Тема 5. Домедична допомога при порушенні дихання та дії шкідливих факторів Повна та часткова обструкція дихальних шляхів стороннім тілом (прийом Геймліха). Допомога при

утопленні: особливості реанімаційних заходів. Опіки (термічні, хімічні) та переохолодження: ступені та правила першої допомоги. Отруєння чадним газом, продуктами горіння та невідомими речовинами. Дія електричного струму та ураження блискавкою. Синдром тривалого здавлення (краш-синдром).

Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших гострих захворюваннях
Розпізнавання та алгоритм допомоги при гострому порушенні мозкового кровообігу (інсульт, тест FAST). Допомога при гострому болю в серці (підозра на інфаркт міокарда). Епілептичний напад: міфи та безпечні алгоритми дій. Цукровий діабет: ознаки гіпо- та гіперглікемії. Алергічні реакції та анафілактичний шок: використання автоін'єкторів адреналіну. Тепловий та сонячний удари: методи охолодження.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Долікарська медична допомога: навчальний посібник / Укладачі: Ляшевич А.М., Лупаїна І.С., Гарлінська А.М., Левчук Л.І. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 224 с.
2. Домедична допомога постраждалим в умовах непрямой загрози в питаннях та відповідях : навч. посіб. / О. А. Никифорова, О. І. Бойко, О. О. Мислива, С. А. Миронюк). Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 124 с.
3. Дрок Л.В., Камалов Є.В. Миколенко Ю.М. Основи тактичної медицини: навч. Посібник. Київ : НУОУ, 2020. 168 с.
4. Ружи́ло С., Закаляк Н., Соколов К., Рogaля Ю. Долікарська допомога при невідкладних станах : навч. посіб. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 194 с.
5. Слободяник Г. І. Екстрена та невідкладна медицина. Перша долікарська та лікарська допомога: підручник / Г.І. Слободяник. 2-ге вид. Київ, 2021. 168 с
6. Тарасенко В., Щукін О. Медичне право : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти галузі знань 08-Право спец. 081-Право / за заг. ред. В. С. Тарасенко ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 97 с.
7. Черняхівський В. Й. Основи домедичної підготовки : навчальний посібник / В. Й. Черняхівський, Н. В. Котляр, І.Г. Кириченко; за загальною редакцією О. А. Никифорової. - Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 188 с.

Допоміжна література:

1. Білоус, Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с.
2. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д.н.держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 224 с.

3. Перша допомога: довідник для населення / Товариство Червоного Хреста України. URL: <https://redcross.org.ua/fat/guide-firstaid/>

4. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: затв. наказом М-ва охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text>

5. Тактична медицина: навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: Н. М. Поліщук, С. В. Ворошилов, А. Г. Довбиш. Київ: Компринт, 2025. 272 с.

6. Таранова О., Придатко В. Домедична підготовка. Навчальний посібник. Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2020. 160 с.

7. Терещук Н.Г. Домедична підготовка (курс лекцій): навч.-метод.посіб. Суми: СФ ХНУВС, 2021. 84 с.

Інформаційні джерела та Internet-ресурси:

1. Всеукраїнська рада реанімації (ВРР). URL: urg.org.ua

2. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС). URL: dsns.gov.ua

3. Державний портал «Дія.Освіта». освітній серіал «Домедична допомога» . URL: osvita.diiia.gov.ua

4. Застосунок «Перша допомога»: Офіційний мобільний додаток Міжнародної федерації Товариств Червоного Хреста з покрововими підказками (App Store / Google Play)

5. Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ). URL: moz.gov.ua

6. Портал «Доказові» (розділ матеріалів для цивільних про надання допомоги згідно з принципами доказової медицини). URL: dokazovi.eu

7. Товариство Червоного Хреста України. URL: redcross.org.ua

8. Центр громадського здоров'я МОЗ України (ЦГЗ). URL: phc.org.ua

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
65 – 79	C	
55 – 64	D	задовільно
50 – 54	E	
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з можливістю повторного вивчення дисципліни

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання	денна форма навчання	заочна форма навчання	Підсумковий
---------------------------	-----------------------------	------------------------------	--------------------

Мін. – 30 б. Макс. – 50 б.	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	контроль Мін. – 20 б. Макс. – 50 б.
Робота на практичних заняттях	16	2	32	5	2	10	
Презентація та захист результатів виконаних індивідуальних завдань	1	8	8	3	8	24	
Модульна контрольна робота	2	5	10	2	5	10	
Ситуаційний кейс	-	-	-	1	6	6	
Всього			50			50	
				100			